



Státustörvény: magyarózkodjanak inkább azok, akik létrehozták Trianont

írta Dobos László

kelt Budapesten, megjelent a Magyar Nemzet oldalain

A vádlott megszólal

A státustörvény Trianon óta az első nagy magyar nemzeti mozdulat, amely jelképesen, de valósan is egybeöleli a Kárpát-medencei magyarságot. Önerejéből, önkaratából Magyarország számos bejárót nyit határain; történelmi befogadás pillanatait élhetjük meg. A státustörvény nem határrevíziót követel, hanem a kisebbségi lét okán hátrányos helyzetbe került magyar közösségek és egyének elemi létfeltételein kíván javítani. Változik az egy századon át bűnösnek pecsételt magyarság arculata, érződik Magyarország térségi, európai szerepe és jelenléte. S ennek a mélyből fölfelé kapaszkodásnak nincs mások ellen irányuló ideológiája. Magyarország a magyarság újkori egységes nemzetlétét alakítja. Határon belül és azon kívül kitűnik a magyar politizálás, az egyenjogúság, az egyenlőség, a kölcsönös tisztelet, a szolidaritás, az európaiasság eszmei irányulása — meghatározó tételei a nemzetpolitikának is. Magyarország egyik lábával van még csak jelen Európa pitvarában, de már húzza maga után Szlovákiát, Romániát. Közel egy évszázadon át vádlott kisebbségek, vádlott nemzetrészek, vádlott nemzet voltunk.

Őseink sem voltak ugyan vétkesek, de így is égis erő listát írhatnánk tengernyi panasszal. Költészetünk, drámánk, prózánk, közírásunk, imáink, festményeink, szobraink az elmondható az önvédelem görcseibe merevült nemzedékek sorsának... Fábry Zoltán szlovákiai magyar kritikus, esszéíró, gondolkodó 1947-ben döbbenetes helyzetképben emeli fel szavát a fasizmus viharaiban helytálló szlovákiai magyarság meghurcolása ellen. Az írás címe: A vádlott megszólal. Ha más vonatkozásban is, ma is időszerű a vádlott megszólalása. A vádlott magyar nemzet megszólal. A vádlott magyarság szól a történelemből a jelenbe. A státustörvény a magyar jelenkor, a nemzet cselekedete önmagáért. **A kedvezménytörvény az újkori nemzet ideológiája, az egységes szuverén nemzet ideológiája, a kis és nagy nemzeti közösségek, az egyenrangúság és egyenjogúság ideológiája.** A státustörvény lehetne kegyetlen számonkérés, de nem az.

Megdöbentő, hogy Szlovákia, de különösen Románia vezetői szembeszegülnek a státustörvénnyel. Magyarázatot kérnek, konzultációkat. Szinte felelősségre vonás, amit már nem lehet elhallgatni és átlépni. Elég egy mondat a magyar jogok érdekében, kimondva és kimondatlan, máris a nagy képernyőre vetül a magyar irredentizmus félelme és vádja.

Trianon nyolcvan éve alatt a nemzeti kisebbségeket pusztító intézkedések és döntések sorát kivel egyeztetették?

De hisz a szlovákok és románok hasonló kedvezményeket biztosítanak a határon kívül élő testvéreiknek. Kivel konzultáltak a szlovákok, a románok, a szerbek?

Akárhonnán is nézzük, Trianon nyolcvanesztendő pusztító kártevése nem mérhető múltunk egyetlen terhes korszakához sem. A szlovákiai magyarok kitelepítése, lakosságcseréje, Csehországba deportálása, reszlovakizálása brutális kényszer volt. Anyanyelvünk üldözéséről a háború után ugyan kivel konzultáltak? Kárpátaljáról negyvenezer magyart hurcoltak a haláltáborokba. Kinek adtak erről igazolást vagy magyarázatot? Romániában a vasgárdisták háború utáni borzongató vérengzéseiről kivel tanácskoztak? Az Erdélyi Magyar Szövetség vezetőinek élve pusztítását kivel és mikor konzultáltak? A Vajdaságban háromezer szerb (1940) legyilkolása ellenébe 33 ezer magyart pusztítottak el brutálisan a háború végén.

S körös-körül Szlovákiától a Vajdaságig elsajátították, elkobozták a kisebbségek földtulajdonát, erdeit, elsajátították egyházi tulajdonait, egyházi iskoláit, s az új hatalom iskoláiban az állam nyelvére kényszerítették százezrekre menő gyermeki lelket... S mindez csak a nagyjá. S valaha is kivel, kikkel konzultáltak közös dolgainkról?

Trianon nyolcvan esztendejében iszonyú büntetések és megveretések vésődtek lelkeinkbe.

A rendszerváltás után, a kilencvenes évek elején parlamenti képviselők javasoltuk, hogy a szlovák törvényhozás — a demokrácia kezdő idejében — háború utáni üldöztetésükért kövesse meg a felvidéki magyarokat. Hiába rohamoztunk. Ugyanakkor megkövették a zsidókat és a kárpáti németeket. **A magyaroknak nem járt "pardon" sem.**

Az elutasító válasz az volt, csak úgy és akkor, ha a magyar parlament megköveti a szlovák nemzetet az ezeréves elnyomásért. Mindkét oldalon parlamenti bizottságok alakultak az "ügy" tisztázására. Sóhivatal lett a "bűnbocsánatból". A "magyar irredentizmus" riasztó ördöge ez alkalommal is a falra vetült. A magyar "bűn", a magyarság "bűnössége" az utódállamok mindenkori vezetőrétegének beidegzett gyanúja, hite és szókincse.

A státustörvény nem bűnről, nem számonkérésről, nem bosszúról szól.

1968. október 28-án a csehszlovák parlament két történelmi jelentőségű alkotmánytörvényt fogadott el: a csehszlovák föderációról és a kisebbségek helyzetéről. Ez utóbbit a szlovák jogrend mindmáig nem haladta meg.

Mécses fényeként kulturális autonómia reménye villant. A szovjet birodalmi jelenlét, Gustav Husák szószegése 1968 és 1989 között eltemette a legkisebb reményt is. Elveszett két évtized. Ez volt a jutalom a felvidéki magyarság 1968-as helytállásáért. 1992-ben a friss "demokrata" szlovák parlament semmire sem kötelező emberi jogi nyilatkozata ellenében érvénytelenítette a kisebbségi alkotmánytörvényt. Az új demokrácia nem adott, hanem elvett az előző idő 1968-as vívmányaiból is.

Trianon nyolc évtizede alatt — minden utódállam területén — a nemzetiségi politikát a jogtiprás, a jogelvonás, az asszimiláció sokféle formájának "elvezetése" és alkalmazása jellemezte... A többség nyelve, az érvényesülés "útja" rafinált csalogatója szinte a birodalmi nyelvpolitika szintjére alázta az anyanyelvet.

S elvette történelmünket, földrajzunkat, emlékezetünket, s mindent tiltott és megtorolt, ami a nemzethez vezetett és arra emlékeztetett.

S ismét a "demokrácia", a rendszerváltás óta Szlovákiában három nyelvtörvényt hozott a parlament, mindhárom kisebbség- és magyarelles. Ezeket kívül és mikor egyeztették, mikor konzultálták a szerzők, az illetékesek?

Eddig a demokrácia is tiltott és törölt a nemzetiségi térképen. S az utolsó három év politikai küzdelmei Szlovákiában, a frissen jóváhagyott közigazgatási és önkormányzati törvény a bokájától a füléig magyarelles. Erre kik adtak s adnak nyilvános magyarázatot?

A nemzeti demokrácia félelmetes megnyilvánulása ez. Az 1960-as területi átszervezés óta a közigazgatás a hatalmi asszimiláció legsötétebb eszköze. Igen, a hivatal, a más nyelvű hivatalnok a birodalmi örökség nacionalista beidegződése — kényszerek sora. S a hatalmi adminisztráció minden, a kisebbségek helyzetéről, sorsáról szóló törvénye évtizedes, hosszú lejáratú, vasszögekkel veretes kényszerek sora.

A státustörvény nem erőszakol senkire semmit. Adni kíván. A meghaladott nemzeti nacionalizmusok és a nacionalista demokráciák előbb-utóbb szembesülnek Európában, a másféle eszmerendszerrel, másféle erővonalakkal, másféle magyar léttel — ma már nem lehetne megismételni az alapszerződések bárgyú jószándékát és idétlen mosolyát.

Alapjában milyen terheket is ró a státustörvény szomszédainkra?

Tényezővé válik a határon kívüli magyar politizálás, a politikai társadalmi szerveződések pozitív eszmeierkölcsei irányulása.

Az igazságot keressük, a mindenkit egyenlően megillető emberi jogokat.

Egyenjogúságot az élet minden területén. Jelen vagyunk a hatalom gyakorlásában (Szlovákia, Erdély), de

nem jelentünk meghatározó erőt, érvekkel, tényekkel, a meggyőzés eszközeivel hadakozunk.

Úgy érezzük, igazságtevésen alapuló erkölcsi erő termelődik. Számomra szinte érthetetlen, hogy a státustörvény okán miért magyarázzuk bizonyítványunkat. Magyarázzanak azok, akik létrehozták Trianont, és haszonélvezői annak. Azok, akik a trianoni időt a történelem padjaiban ülték végig, azok sorsörténelme előbb-utóbb felértékelődik, erkölcsi bizonyítványt írtunk és írunk létünk nagy táblájára.

írta Dobos László

kelt Budapesten, megjelent a Magyar Nemzet oldalain